

*Susana Zarobe Esnal*  
*Soraluze, Gipuzkoa (1924-2014)*

Aurkibidea

**Biografia**

**Zintak**

**SOR-092**

- **Proiektua:** Soraluze 1936
- **Elkarrizketatzailea(k):** Larrañaga Orbea, Maite - Unamuno, Egoitz
- **Data:** 2010-09-23
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne
- **Emalea:** Soraluze 1936

**Pasarteak**

**1. Aita-amek egun osoa lanean ematen zuten**

- **Erref:** SOR-092/002
- **Iraupena:** 0:03:07. **Hasi:** 00:00:34. **Bukatu:** 00:03:41

**Gaia(k):**

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

**Laburpena:**

Aita-amak goizean goizetik lanean jarduten zuten gauerdia arte. Aitak lantegian jarduten zuen. Amak arraina saltzen zuen, abasketak josten zituen eta etxeko

**2. Anaia argia zen eskolan**

- **Erref:** SOR-092/003
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:03:41. **Bukatu:** 00:05:45

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

**Laburpena:**

Anaia argia zen eskolan. Aurrean ibiltzen zirenak familia dirudunekoak ziren, baina haiek ez.

**3. Eskolan oso gutxi ibili zen**

- **Erref:** SOR-092/004
- **Iraupena:** 0:03:11. **Hasi:** 00:05:45. **Bukatu:** 00:08:56

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

**Laburpena:**

Lehenengo mojetan ibili zen eta gero eskola nazionalan. Eskolara oso gutxi joan zen. Maistra batek bakarrik jotzen zituen. Beste batek euskaraz erakutsi nahi zien, baina gero laga egin zuen.

**4. Etxean euskaraz egiten zuten beti**

- **Erref:** SOR-092/006
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:09:22. **Bukatu:** 00:10:14

**Gaia(k):**

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Euskara

**Laburpena:**

Etxean euskaraz egiten zuten beti, erdaraz ez zekiten eta.

**5. Gabonetan etxerik etxe dirua batzen ibiltzen ziren**

- **Erref:** SOR-092/008
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:11:15. **Bukatu:** 00:14:15

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

**Laburpena:**

Gabonetan etxerik etxe joaten ziren umeak kantuan diru eske eta jasotako hori beretzat izaten zen. "Gabon gabonete" abesten zuten. Ez zuten ezer berezirik jaten jai egunetan.

**6. Aita errepublikazalea zen, baina ez oso politikoa**

- **Erref:** SOR-092/009
- **Iraupena:** 0:03:57. **Hasi:** 00:14:15. **Bukatu:** 00:18:12

**Gaia(k):**

- Politika » Jarrera politikoak » Errepublikanoak
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

**Laburpena:**

Ez zen politikaz berba egiten etxean. Aita errepublikazalea zen eta neguan domeketan "Liberal" izeneko tabernara joaten zen lagunekin. Udan familia osoa ibai ondora joaten zen igandeetan egun pasa. Liberal taberna eta inguruan zeuden dendak-eta zelakoak ziren kontatzen du. Carolen emazteak sukaldean jarduten zuen.

**7. Gerragatik herritik alde egitea erabaki zuten**

- **Erref:** SOR-092/011
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:19:14. **Bukatu:** 00:21:27

**Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

**Laburpena:**

Gerra hasi baino hilabete lehenago, ebakuntza egin zioten Donostian eta neska baten etxean geratu zen. Gerran, neska horren aita hil zuten eta ama kartzelara eraman, eta orduan Susanaren etxera joan zen. Bere osaba bat frontean zegoen Illordon (Soraluze) eta bere amari lasai alde egiteko esaten zion, egun biko gauza izango zela eta.

**8. Soraluzetik jende askok egin zuen alde gerra hasitakoan**

- **Erref:** SOR-092/012
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:21:27. **Bukatu:** 00:23:13

**Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

**Laburpena:**

Treanean amak eta umeek Santurtzira ihes egin zuten arropak hartuta, izebaren etxera (aita bilbotarra zen eta). Handik Sestaora joan ziren. Gizonei ez zieten joaten uzten. Trenak bete-bete eginda joaten ziren. Jende askok alde egin zuen herritik.

**9. Gerratik ihesi, Sestaon ondo bizi izan ziren**

- **Erref:** SOR-092/013
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:23:13. **Bukatu:** 00:25:58

**Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

**Laburpena:**

Ama seme-alabekin Santurtzira joan zen izebaren etxera; eta, gerora, aita ere bertaratu zen. Han ondo bizi izan zirela gogoratzen du, aitak lan egiten zuen eta. Treneko tunela zen beraien aterpea.

**10. Gerratik ihesi ibili arren, ondo jaten zuten**

- **Erref:** SOR-092/015
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:26:26. **Bukatu:** 00:27:35

**Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

**Laburpena:**

Izeba eta ama asko mugitzen ziren jatekoa ekartzeko, eta ez zitzaien ezer falta izan.

**11. Gerra zetorrela eta, Bilbotik umeak atera zituzten**

- **Erref:** SOR-092/016
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:27:35. **Bukatu:** 00:28:17

**Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

**Laburpena:**

Gerra Bilbo aldera iristen ari zenean, hiritik umeak ateratzen hasi ziren. Bere senarraren arrebak Errusiara joan ziren.

**12. Umeak Errusiara eraman zituzten**

- **Erref:** SOR-092/018
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:28:50. **Bukatu:** 00:30:07

**Gaia(k):**

- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945)
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

**Laburpena:**

Bere senarraren arrebak Errusiara bidali zituzten eta bizimodu gogorra izan zuten han, Errusiako gerran bereziki.

**13. Ahizparekin batera Frantziara joan zen itsasontziz**

- **Erref:** SOR-092/019
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:30:07. **Bukatu:** 00:32:48

**Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

**Laburpena:**

Gerratik ihesi, ahizpa eta biak itsasontzian Santurtzitik Frantziara joan ziren. Geroago, beste anaia bat Belgikara joan zen. 13 urte zituen orduan, eta 15ekin etorri zen bueltan. Gurasoak anaia nagusiarekin geratu ziren Bilbon, bonbapean.

**14. Aita preso eta behartutako lanetan ibili zen**

- **Erref:** SOR-092/020
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:32:48. **Bukatu:** 00:34:48

**Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

**Laburpena:**

Aita Santanderren preso sartu zuten. Handik Sestaoko kartzelara bidali zuten. Han hiru urtez behartutako lanetan ibili zen. Dirudunak kartzeletara joaten ziren, zeintzuk zeuden preso ikustera; soralezetar batek ikusi zuen bere aita presondegian eta mehatxatu egin zuen. Seme zaharrena bisitan joaten zitzaion nazionalen arrokekin.

**15. Anaia zaharrenak nazionalen aldean ibili behar izan zuen gerran**

- **Erref:** SOR-092/021
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:34:48. **Bukatu:** 00:37:08

**Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ondasunen galera

**Laburpena:**

Anaia zaharrenak nazionalekin gerrara joan behar izan zuen 17 urterekin, bere adineko beste batekin batera. Aitarekin batera harrapatu zuten; baina libre utzi, gaztea zelako. Izebak hartu zuen etxean, familiako etxea hutsik eta dena kakaztuta topatu zuen eta.

**16. Frantziatik bueltatu zenerako, aita bigarrennez preso zegoen**

- **Erref:** SOR-092/022
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:37:08. **Bukatu:** 00:38:48

**Gaia(k):**

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

**Laburpena:**

Aita kartzelatik irten berri zegoela bueltatu zen anaia Belgikatik. Halako gaizki irten zen aita, bizkarrean hartuta jaso behar izan zuen etxera. Bera beranduago etorri zen, eta ordurako aita kartzelan zegoen bigarrennez, salaketa bategatik.

## **17. Bere koinata gerratik ihesi joan zen Errusiara, eta bertan hil zen**

- **Erref:** SOR-092/024
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:46:22. **Bukatu:** 00:47:42

### **Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

### **Laburpena:**

Bere koinata gerratik ihesi joan zen Errusiara ume zela eta bertan hil zen.

## **18. Fusilatu egin zuten bere izebaren lehenengo senarra**

- **Erref:** SOR-092/025
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 00:47:42. **Bukatu:** 00:48:31

### **Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Jarrera politikoak » Sozialistak

### **Laburpena:**

Bere izebaren lehenengo senarra izan zena, Carol, sozialisten buru zen. Hura fusilatu egin zuten.

## **19. Aita presoan zaindari ipini zuten**

- **Erref:** SOR-092/028
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:51:10. **Bukatu:** 00:52:24

### **Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

### **Laburpena:**

Frankistak herrian sartu aurretik, sozialistek lau gazte preso hartu zituzten, eskoletan. Bere aita haiek zaintzera bidali zuten eta haiekin berbetan jarduten zuen.

## **20. Miliziano soraluzetarrek ez zuten herria bonbardatu nahi izan**

- **Erref:** SOR-092/032
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:59:13. **Bukatu:** 01:00:21

### **Gaia(k):**

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

### **Laburpena:**

Milizianoak Illordon (Soraluze) zeuden, eta erreketek herrira zelan sartzen ziren ikusten zuten. Eibartarrek bonbak botatzeko agindu nahi zuten, baina soraluzetarrek ezezkoa eman zieten.



**CC-by-sa | Ahotsak.eus**

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - [ahotsak@ahotsak.com](mailto:ahotsak@ahotsak.com)